

Független Szemle

SZERKESZTI ÉS KIADJA: DR. HEGYMEGI KISS PÁL

Losonczy főispán installációjához

Losonczy Istvánt Debrecen és Hajdu vármegye főispáni székébe beiktatták. Ismerve Losonczy Istvánnak kiváló egyéniségét, becsületes igazságszeretetét, meg vagyunk győződve arról, hogy az bolygatott, tönkretett Debrecen városában új megértő élet kezdődik, s ezt mindenkinek munkálni kell.

Losonczy István közéleti pozícióját sikereit maga magának köszönheti, tehát senkinek Debrecenben lekötelve nincsen. Mindenki lekötélvezhet, ha igazságos, böles kormányzásával enyhít azokon a nehézségeken, amelyekbe Debrecen és Hajdu vármegye is jutott.

Egészséges közéletet kell teremteni Debrecenben, sőt mondhatjuk tiszta közéletet. Losonczy főispánban minden lehetőség meg van arra, hogy ezt megteremthesse, másfelől nekünk mindig az volt a tapasztalásunk, hogy, ha a debrecnieket, ha nem izgatják, nem zaklatják, nem hatalmaskodnak, nyugodtan lehet kormányozni. Kormányzás szempontjából mindig könnyű város volt, mivelhogy egyszer a vezetők a kellő bölcsességeket és megértést láttatták.

Mindehhez azonban szükséges, hogy minél kevesebb egyéni érdek és minél több közérdekű probléma és téma kerüljön az új főispán felé.

Az egyéni érdekek kiszolgálása, a panasznapokra való, ott ha a főispán tud, amennyire lehet segít is. De egyéni érdeket közérdekké tenni, közérdekké kérdéseket egyéni hasznos szempontokat belekeverni, a politikában azért szolgálókat tenni, hogy egyénileg valamelyes formában megjutalmaztasson, ezeket a rákfenekeket minden oldalon és minden vonalon ki kell irtani Debrecen és Hajdu vármegye közéletéből. Ide tartozik a sógor-ság, komaság is.

Az új főispán bizonyára megtalálja, hogy ezt a kérdést, az egyéni túlkérdéseket és érdekszolgálatokat helyes sűrűn állítsa. Kívánjuk neki, hogy ez a szeretet, amivel kezébe vette az ügyek intézését ne lohadjon. Sikerüljön neki az ősi békés Debrecen és Hajdu vármegyét teljes formájában visszavezetni azokra a régi utakra, melyek békesség, igazságosak és alkotók voltak.

Amelyik párt ezt nem támogatja, azt tekintse ellenségének, amelyik pedig ezt támogatja az a közérdeket szolgálja. Jó is volna már békesség az ország eme legfőbb szennvedett autonóm testületeiben.

Tavasszal választás és választási kormány

A koalíciós kormányzat lehetőségét mindig kísért, legalább is egyes pártoknak erős a reménye. Az utóbbi idők miniszterelnökei rendesen nyitva hagyják ezt a kérdést, hogy lehet remélni is, viszont, akik ellenzik: nincs tám-

pontjuk arra, hogy a bekövetkezést előzetesen szóvá tegyék.

Most is az a hír terjedt el, hogy a jövő év elején lesznek a választások és pedig már titkosan, sőt lesz választási kabinet is, amelyben az úgynevezett nyilas és jobb-

oldali táborral szemben történnék gruppirozódások. Benne lenne a Független Kisgazda Párt is egy miniszterrel és egy államtitkárral, sőt szó volna arról is, hogy Bethlen István grófot is megnyerik a kabinetbe.

Imrédy jövője Eckhardt nélkül

Lapunk egy régi barátja bocsátotta rendelkezésünkre ezt a cikket, mellyel minden részében nem értünk egyet, de érdekes

eszmemenete miatt ennek dacára közlendőnek tartottuk.

Szerkesztő.

Ma már kétségtelen tény, hogy Imrédy Béla kormányában Eckhardt Tibor nem vesz részt, ő maga és pártja ellenzékbe megy. Nem kétséges, hogy ennek a belpolitikai helyzet alakulása szempontjából még messzemenő következményei lesznek. Az pedig, hogy Imrédy a politikai helyzet kényesszere következtében vagy egyéni elgondolásából kifolyóan Eckhardtot nem hívta meg kormányába, minden vonatkozásban az év második felében fog a magyar politikai élet előtt ismeretessé válni. Akárhogy is ítélkezünk Eckhardt egyénisége és politikája felől, az ma már nem vitatható, hogy az ország jövő alakulásának jelentékeny tényezője és vele számolni kell. Az is világos, hogy 1935. márciusában a Gömbös kormány rekonstrukciójakor és a házfelosztáskor Eckhardtnek kellett volna belügyminiszterként jönni, nem Kozma Miklósnak, akit éppen Eckhardt ajánlott s ha Eckhardt Gömbös kormány tagja, nincs az 1935-i szegycmenteljes választás és Gömbös után Eckhardt következik, aki megvalósította volna az igazi jobboldali politikát, amely alkotmányos alapokon a megszervezett népi erőkre támaszkodik. Ez a politika minden sorsfordulat esetére a megingathatatlan szilárd alap. Másként történt. Eckhardt kénytelen volt Bethlennel megegyezést kötni, vállalni a kénytelen és kíméletlen harcot, amely Eckhardt győzelmé-

vel végződött. 1936 után a Darányi kormány támogatása a titkos választójog ellenében csak akkor lett volna teljes sikerű, ha a szélsőjobboldallal való szembefordulás áldozatos feladatát nem vállalja Eckhardt. Így mikor Darányi kormány vége felé komoly és aggasztó jelenségek mutatkoztak s Darányinak mennie kellett, Eckhardt nem volt már possibilis, mert a szélsőjobboldalon és benne és csak is benne látták egyetlen ellenfelüket és az Imrédy kormánya az első napokban, ha Eckhardtal együtt jön, máris súlyos küzdelmekbe sodródott volna. Eckhardt pedig soha se revidálta jobboldali programját, programja csakis a jobboldali gondolatvilág keretében valósítható meg, de látszatok — főleg „Az Est” lapok támogatása — Eckhardt ellen szóltak s a politikában a gyanu öl.

Imrédy jóllehet programjának elvi részében teljesen megegyezik mindazzal, amit Eckhardt éveken át hirdetett s aktuális vonatkozásban pedig éppen Eckhardt győzelmeként jelentkezett a szélsőjobboldal-ellenes állásfoglalása, mégis ellenzékbe szorította Eckhardtot. Imrédy elveiből főleg merev pénzügyi felfogásából sokat engedett éppen az Eckhardt által mindig képviselt irányban, sikereinek titka részben éppen ez.

Ha Eckhardt az Imrédy kormányból külpolitikai okokból vagy a szélső-jobboldalra való tekintet-

tel maradt ki, úgy annak mélyebb kihatása a magyar politikára nincsen. Egy más kül- és belpolitikai orientáció, egy új helyzet mindent megváltoztathat és Eckhardt nem az az ember, aki türelmetlenül sürget miniszteri tárcát és hatalmat, ha látja, hogy ennek objektív akadályai vannak.

Más és lényegesen más azonban a helyzet akkor, ha Imrédy nem is akar együttműködni Eckhardtal és Eckhardt ellenzékbe szorítása, nem a helyzetnek, hanem Imrédy politikájának következménye. Ez esetben egy beláthatatlan kihatású politikai ténnyel állunk szemben, melyet végiggondolni éppen a magyar politika helyes irányban való megtartása érdekében szükséges.

Imrédy programja kifogástalan, jelentékeny tehetség és akaratérő, mellyel nagyon sokat elérhet. A szeszörvény és a Nemzeti Bank reform, a kilenc hónapos gazdaváltó, mind régi agrárkívánások. A hadiipar, a cukor és a szén kérdéseinek folyamatba levő és kielégítő rendezése tekintélyét és népszerűségét, egyaránt emelni fogják. Mégis — és ez a mégis a döntő — egyénisége és politikája nélkülözi azt a szuggesztív erőt, amely ma már a tömegek vezetése szempontjából nélkülözhetetlen államférfiúi kellék és megvalósíthat bármit és elérhet bármennyit a magyar tömegek érzelmi világa soha se fog felengedni irányában. Amiképen Tisza István-

nal szemben sem engedett fel, aki pedig egyéni életében lényének patriarchális vonásánál fogva még közelebb állott a magyar néphez. *Imrédy sikerei tetőpontján is csak annyi politikai erővel fog rendelkezni, mint amennyivel minden hatalmát gyakorolni tudó és hatalmában biztos magyar kormány 1867 óta mindig bírt, de ennél semmivel sem többet.* Tisza István 1903—1905 között a népszerű politikai alkotások sorogát hozta, mint a honvédtűzvérség és Rákóczi hattyainak hazahozatala. 1905-ben mégis elbukott, mert a közvélemény nem a lényegot nézi, hanem a korezme által követelt hangulat alapján ítélkezik.

A szélsőjobboldal pedig fogja a maga útját járni, kisebb vagy nagyobb erővel, több vagy kevesebb politikai értelemmel és érzékkel, de itt marad és egy nagyon jelentékeny politikai erő fog mögötte állni, nem beszélve a korezsménekekről, ami velünk van. Ebben az irányban nem lesz kiegyenlítésre lehetősége Imrédynek.

Eckhardt és pártja is a maga útján fog haladni. A még fel nem ölt népszerűség jelentékeny tömegeket tart pártjában. Ne feledjük, hogy a Csonkaország volt a 48-as ellenzéki politikának a területe és két évtized nem elég idő arra, hogy e hagyományokat és életberendezéseket eltüntesse. Nagy tévedés azt hinni, hogy Gaál Gasztont és pártját a gazdasági depressió hozta előtérbe, az a réteg, amely mögötte áll, a régi függetlenségi elem, amely kiegyezési korszak legvirágzóbb éveiben éppen anyagi erejénél fogva volt a függetlenségi politikának legbiztosabb támasza. A falu anyagi jóléte, a kisgazdai társadalom függetlenítéséhez vezet, s ha nincs adóhátralék, még nagyobb az öntudat és a bátorság. Eckhardt nem támadhatja Imrédy programját, de két irányban tekinthet kellemetlen helyzetet. *A függetlenségi politika hangsúlyozásával külpolitikailag, a földkérdés és a közigazgatás előtérbe állításával belpolitikailag.* A zsidóság minden erejével és saját jól felfogott érdekében Imrédyt fogja támogatni, a liberális sajtó egyre jobban vissza fog vonulni Eckhardtól s eljön az ősz, mikorra kiderül, hogy mennyi az igaz Eckhardt zsidóbarátságából és liberalizmusából? A szélsőjobb kérdése már nem érdekli Eckhardtot, ez ma már kormányfeladat és a kormányra tartozik. A harcok emlékei elmúlnak s kialakul egy helyzet, amely magától adódik s Imrédy két irányzat közé szorítatik, amelyek között ember legyen a talpán, ha meg tud állni.

Imrédy kormánya Keresztes-Ficsak ez lehet az egyedüli következtetési eredményeket fog elérni, mindkét ellenzéki irányzat az erőteljes közigazgatási beavatkozás következtében heves harcokra fog kényszerülni. Így következik el a titkos választójog alapján kiírandó választás ideje. Ha új pártot is alapít Imrédy, ha lesznek — amint-hogy lesznek — kormányzati eredményei, kint az országban csak annyi erőt fog képviselni, amennyi a kormányt akár titkosan, akár nyíltan mindig támogatni fogja. A 125 lajtromos kerületben, miután az arányosan oszlik meg és két szavazással történik a választás, aligha tudja e mandátumok felét

megszerezni, többségét tehát kénytelen az egyéni kerületekben biztosítani, ahol a közigazgatás révén már megszervezett befolyással bír. De az abszolút többség ma már nem kellék és a szavazatok 40%-át egy agitációs erővel és lendülettel bíró ellenzéki jelölt könnyen meg tudja szerezni s még kérdéses, hogy a szélsőjobb milyen anyagi eszközökkel fog rendelkezni? *A kormányzati többség sima és zavartalan kialakulása tehát Eckhardt nélkül nincs biztosítva és ha Eckhardt és a szélsőjobb egy megnemtamadási egyezményig el jutnak, Imrédy sorsa Tatarescuéhoz könnyen hasonlatos lehet, aki Maniu és Codreanu közti ellentétet oly súlyosnak ítélte, hogy ennek jegyében választatott s a feltevel nem vált be, a vége a parlamentáris kormányzat felbontása és a tekintélyi állam bevezetése lett. Ez a lehetőség a magyar politikában is fennáll és tisztára Eckhardt-on múlik, hogy milyen irányban halad tovább, Imrédy vonzhatja és taszithatja őt egyaránt, de ha taszítja, akkor ennek ez lesz, mert csak az lehet az egyedüli következménye.*

Igy megy a magyar politika az ismeretlen magyar jövő felé. Egy minden vonatkozásban nem tisztázott helyzet, kialakulatlan erőviszonyok közepette Imrédy Béla politikájának iránya e tekintetben még magyarázatra vár. A közigazgatás és saját pártjának vezetősége a hatalom bírtoklásának a magyar közéletet annyira jellemző biztonságérzetével azt fogják jelenteni, hogy Eckhardt Tibor és pártja nem számít, a szélsőjobboldal és köztük lefolyt harcban elmorzsolódtak és ma Eckhardt Tibor egy magában álló fényes tehetség, de mögötte nincs tömeg és erő. Ez lehet, hogy

megevesztő hatást fog gyakorolni és kétségtelen, hogyha a hatalom és független kisgazdapárt közt meg egy erőpróba kerül a sor, a hatalom fog győzni, mint 1935-ben, de nincs senki, aki azt állítaná, hogy az 1935-ös győzelem a nemzet érdekében való volt és ma kétszeresen súlyos volna ennek megkísérlése akkor, amikor a felvidéki kérdés a magyar belpolitikai kibontakozással egyidőben halad a megoldás felé. Ezt a megoldási lehetőséget Imrédy Béla éppen a felvidéki kérdésre való tekintettel nem fogja választani.

1910 március elején a koalíció bukása után gróf Andrássy Gyula és gróf Tisza István hosszabb megbeszélést folytattak, melynek rendjén gróf Andrássy Gyula Tisza István miniszterelnökségét támogatni hajlandónak mutatkozott és ő maga javasolta ezt. Ekkor hangzott el köztük között a drámai mondat: *Legyünk tisztában azval, hogy kétünk viszonyán fordul meg az ország sorsa.* Mindketten tudták ezt, de viszonyuk megromlott, adáz belpolitikai harcok következtek és ennek eredményét mindnyájan tudjuk. Imrédy Béla és Eckhardt Tibor viszonyán fordul meg az, hogy győzelemre jut-e az országban a kívánatos irány, amely a XX. század által parancsolóan követelt társadalmi, gazdasági és politikai átalakulást az evolúció jegyében, de a modern politika eszközeivel végrehajtja vagy megdöbentető felelőtlenséggel az országot a pártharcok trédájává dobjuk. Az oknyomozó történelm, majd egykor ki fogja deríteni, ki volt a felidőzet pártharcokért a bűnös, de egy keleti Spanyolország romjai között mi már nem igen fogunk elmélkedni rajta.

A görög keleti magyar egyház problémája

Az egyházi életnek igen jelentős és válságos kérdése a görögkeleti magyar egyházak létesítése. Ebben az irányban a görögkeleti egyházi hatóságok és a magyar kormány között megegyezés nem jött létre és így a magyar kormány több olyan magyar pappal kísérletezett, akik lelkesi funkciójának jogosságát a hívek egyrésze kétségbevonta. Hét év óta húzódik az ügy és most a konstantinápolyi pátriárka két görög metropolitát küldött ki a kérdés megoldására.

A helyzetet bonyolítja, hogy Boros Géza Amerikában eddig meg nem fejthető módon püspökszenetelést nyervén, vejét Doroszlay Dakits Milán szegedi és dr. Ruszkó János budapesti lelkeseket juris dikiója alá vonta és mindketőt egyházi főtanácsosi ranggal tüntette ki, amellyel szerinte a méltóságos cím is jár.

Viszont az ellenvélemény az, hogy említett két lelkesnek lelkesi minősége még nincs teljesen tisztázva és a görögkeleti egyháznál egyházfőtanácsosi rang nincs. Az ellenvélemény szerint Magyarország püspök nélkül nem lehet ezt a kérdést megoldani. Szerintük a személyek kiválasztásában error in persona van.

Hír szerint meg lehetne oldani békességgel a kérdést, ha legalább ezren felül lennének olyan aláírók, akik egyháziilag törvényes úton vállalják a magyar egyház megalapítását. Ez esetben az illetékes püspök feltétlenül megismeri a magyar egyházat és abban az esetben azok a kétségek, amelyek az egyházi funkció körül felmerülnek ellennének oszthatók.

Cikkünk írója ajánlja ezt a kérdést Teleky Pál gróf kultuszminiszter úr figyelmébe. (Szerkesztő)

A Pénzüntézeteli Központ erélyes intézkedései

A Pénzüntézeteli központ leveleket intézett a vidéki bankok vezetőihez, amelyben szolidabb üzletvezetésre és lelkiismeretesebb munkára szólítja fel egyes vidéki bankok vezetőjét.

Kifogásolja, hogy egyes vidéki pénzüntézetek, a gazdavidelmi rendelkezések kapcsán túlzottan magas kamatokat szedtek, nem egy helyen az adóst már-már existenciális érdekekben is meglábadva, s az

államkincstárt is súlyosan megkárosították.

A levél idevonatkozó része a következő:

A tagintézeteknél tartott ismételt revízió alkalmával felvett jelentésekből legnagyobb megütközésemre azt kellett tapasztalnom, hogy egyes intézetek kamathozzájárásokat, az előbb említett leveles, vagy jogtalan módon tovább is igényelnek. Ezeknek az intézeteknek felelős vezetőit tisztségük további Letöltésére elhaltatlannak találjuk és ezért állásuk elhagyására kell őket felhívni. De emellett az eset körülményeihez képest, a károsult királyi kincstárnak is jelentést kell tenni, hogy bünvádi feljelentés megtételét mérlegelhesse.

Kié a Corvin áruház?

Szenzációs tárgyalás volt Emden Hans Erich és feleségének izgalmas tartás perében.

Az asszony beperelte férje apját, aki állítólag bankár, lakik Locarnóban és bírtokosa a Corvin Áruház részvénytöbbségének.

Az apa a tárgyaláson tagadta, hogy övé volna a Corvin Áruház, vagy annak főrészvényese lenne. Neki, mint bankárnak mintegy 7 millió schilling befagyott követelése volt Magyarországon, ennek az összegnek az adósa a Corvin és ő csupán mint az áruház egyszerű hitelezője, érdekelt a vállalatnál. Egyébként a részvények ma a locarnói Tektonia-bank kezében vannak.

Neuhaus Ferenc az áruház ügyvezető igazgatója nem tudta megmondani kié az áruház, illetve a részvénytöbbség. Lénárd Levin Miksa, aki öt éven át volt vezérigazgatója az áruháznak azt vallotta, hogy a részvények Max Emden az apa tulajdonai.

A tábai tárgyaláson lesz majd tisztázva, hogy kié a Corvin Áruház, illetve annak részvénytöbbsége.

Pártok szervezkedése a Tiszántúlon

Debrecenben vasárnap a Független Kisgazda Párt kongresszust tartott, amely kongresszuson a debreceniek alig vettek részt. Hajdúmegyéből voltak számosabbak.

A Kisgazda Párt a Tiszántúlon jól fizetett titkár szervezeteket állít be, akik a párt erősítését elősegítik.

Hír szerint a Független Kisgazda Párt választási lajtromának vezetője Debrecenben Auer Pál lesz, aki a vasárnapi összejöveteleken is részt vett.

Ugyancsak most kezdi mozgolódását az újonnan alakult Keresztény Nemzetiszocialista Szervezet is.

A szatmármegyei kilépett kizsákmányolók kimondották, hogy a keresztény nemzetiszocialistákkal együtt működnek

A Független Kizsákmányoló Párt azon Szatmár megyei vezető tagjai, akik a körmeneti beszéd után kiléptek a Független Kizsákmányoló Pártból, értekezletet tartottak június 19-én, amelyen részletesen megbeszélték a további feladatokat, amelyek szükségesnek mutatkoznak, tekintettel a változó politikai helyzetre.

Az értekezleten részt vettek Csaba István, Gyene Zsigmond, Csaba Miklós, Turmann Zoltán és még mások is.

Az értekezlet arra az álláspontra helyezkedett, hogy a mai nehéz időkben a Rakovszky, Némethy-

Matolesy csoport és az ezzel kiégyesült keresztény nemzeti szocialisták, igaz harcra készséggel szolgálják a magyar föld népének érdekeit, dolgoznak azért s nem engedik, hogy a nagy problémák és követelések, amelyek az ország sorsára nézve ma is döntők s amelyek egyet-én fontosak, elhalványodjanak, sőt remélhető, ha ez az irányzat uralomra jut, az egészséges földbirtokpolitika, népiesszocialista politika nagyon szükségelt megvalósulása is megtörténik.

Éppen azért elhatározták, hogy úgy a választásokon, mint a szer-

vezésben az említett csoporttal együttműködnek, erről Rakovszky Tiborékat értesítik, a választásokra a szervezkedést megkezdik és Szatmár megye választó közönségének állásfoglalásukat nyílt levélben megírják.

A nyílt levél megszerkesztésére Csaba István kérelmet fel. Ugyan- csak kimondották azt is, hogy nem zárkoznak el mindazokkal való együttműködéstől, sőt ily irányban lépéseket is tesznek, akik elősegítik az említett célok megvalósulását és a nép érdekeinek igaz szolgálatát.

Rakovszky és társai nyilatkoznak a jobboldali összefogásról

A jobboldali összefogás kapcsán a képviselők érdekes nyilatkozatokat adtak ki.

Meisner Károly szerint az új választójogi törvény parancsolólag írja elő a jobboldali erők összefogását.

Mózes Sándor a magyar faj szabadságharcaként jellemzi küzdelmüket.

Rakovszky Tibor nyilatkozatában a következőket mondja:

— Három hónappal ezelőtt léptünk ki hatan a kizsákmányolóból. Azóta állandóan azon fáradozunk, hogy a jobboldali ellenzéki pártokat és frakciókat egy táborba tömörítsük. Ki kell jelentenem, hogy nem elvi differenciák, hanem szemlélyi szempontok voltak azok, amelyek miatt ezt az összefogást eddig nem tudták teljesíteni. Annál nagyobb elismerés illeti tehát a Balogh és Meskó-féle nemzeti szocialista pártokat, melyek kezdetől fogva a legnagyobb megértéssel ki-

sérték törekvéseinket és amelyekkel most sikerült is az egy táborba állás. Minden reményünk megvan azonban arra is, hogy rövidesen a többiekkel is létrejön az általánosan óhajtott megegyezés és így minden komoly jobboldali érzésű magyar ember örömeire nemsokára együtt lesz a közös front.

— *Az eddigi politikai keretek között sem nagy nemzeti céljainkat, sem pedig a népi gondolat érvényesülését jelentő belső átalakulást megvalósítani nem lehet.*

— A proletárból polgárt teremteni, akinek jut egy darabka magyar föld, tisztességes munkabér, családbér, ebből egy kis családi otthon; ez az a politika, amely egy új ezredévre erőssé tudja tenni a magyar nemzetet, és amely politika összehasonlíthatatlanul nagyobb vonzerőt fog gyakorolni elszakított testvéreink felé

A kuria új fontos határozata

Kártérítés, — Bontóper — Tékozlás

Egy fővárosi hölgy, akinek a bírósági iratok szerint — nagyon szép alakja van. — lefotografáltatta magát egy fényképpel az azal a kikötéssel, hogy aktszerű képét csak külföldi lapokban szabad közzétennie. — Ezért a jövő közzétételért fizetendő díjban meg is egyeztek. Ezt a hölgy meg is kapta. — A fényképész-vállalkozó azonban fogta magát s belföldi képes lapokban is közzétette a hölgy aktszerű képét, még pedig üzleti reklám céljára — bizonyos kozmetikai áruval kapcsolatban, az áru kelendőségének fokozására.

A hölgy bizony rögtön a bírósághoz fordult s azt panaszkolta, hogy aktszerű képéről belföldi ismerősei ráismernek, ami neki szemlélyiségi jogait sérti, s ezért vagyoni kártérítést kér úgy a vállalkozótól, mint mindenkitől, aki részes abban, hogy őt meztelen képmében belföldi lapokban közzétették. — A beperelték makaesul védekeztek, egészen a Kuriáig, mondván, hogy a hölgynek semmit sem ártott a közzététel, — de a Kuria bizony megállapította azt, hogy a hölgy szemlélyiségi jogai megsértettek, ezért 400 P erkölcsi kár-

megfizetésére ítélte a beperelt hirtetőket.

Egy szerencsétlen asszony bontóper indít férje ellen, azon a címen, hogy férje őt még legénykorabeli betegséggel megfertőzte s kérte azt, hogy a bíróság e címen bontsa fel a közöttük kötött házasságot.

A nem mindennapos kérdés most került a Kuria elé, s legfelsőbb bíróságunk azt az álláspontot foglalta el az ügyben, hogy az ilyen bajjal való megfertőzés az abszolút bontófogalom alá esik, ha az ebből eredett betegség, vagyis egészségkárosítás az egészséget veszélyeztető súlyos bántalomnak minősül. (Pl. gyógyíthatatlan.)

A feleség saját férjének gondnokság alá helyezése érdekében fordul keresettel a bírósághoz, előadván azt, hogy férje mintegy 250 holdat kitevő ingatlan részben eladogatta, részben pedig megterhelte. — A férj makaesul védekezik s azt hozza fel védelmére, hogy a háboru utáni időkben súlyos gazdasági válság állott elő — ami köztudomású dolog — s ez a válság volt az oka annak, hogy eladni és megterhelni kényszerült ingatlanait s az így kapott pénzen továbbgazdálkodott. — Az alsó bíróságok nem találták gondnokság alá helyezhetőnek az embert s ezért az asszonyt elutasították keresetével.

Most került azután az ügy a Kuria elé, s ez utóbbi kimondotta azt, hogy tékozlás miatt gondnokság alá helyezendő az olyan egyén, aki komoly ok nélkül, egyedül személyei, vagy szenvedélye kielégítése végett a józan ész és az élet szabályaival ellenkező, vagyonával és jövedelmével arányban nem álló költségeivel törzsvagyonának és ezzel jövedelmi forrásainak állagát esőkentti és ezzel megélhetését, illetve magának vagy családjának eltartását veszélyezteti.

Olvasd, terjeszd a
Független Szemlét!

Mi lesz az élesztőgyárakkal?

Mint már ismeretes az állam monopolizálja a szeszgyártást és így két nagy cég Leipcigerék és a Győri Szeszgyár az állam kezelésébe kerülnek. Viszont a Gschwindék és a Krausz és Moskovits cég helyzete tisztázatlan. E cégek a szeszgyártásról a két előbbi gyár javára lemondottak azért, mert szeszgyártás helyett élesztőgyártásra kaptak monopoliumot.

Az élesztőgyártással kapcsolatos jövedelem sem olyan megvetendő összegecske, amely szóra nem volna érdemes. Remélhetőleg az állam ha már a két szeszgyárat állami kezelésbe veszi át, nem fog megelégedezni a két utóbbiról sem, melyek az élesztőgyártás terén uralják a piacot s majdnem lehet mondani ugyanolyan nyereségre tesznek szert legalább is aránylag, mint a két szeszipari vállalat.

Soproni nyári egyetem

Sopron városában nyári egyetemet rendeznek, amelyen külföldről igen, de igen számosan vesznek részt.

A nyári egyetem előkészítő bizottságának élén Márffy Ede egyetemi tanár áll.

Gyógynövények

A gyógynövények nagyon sok fajtája található országunkban, melyeknek szedését falusi szegény osztályok gyermekei végzik. Ezek a kis iskolásfiúk, akiknél a főfoglalkozás libapásztorokodás, kondáskodás, tehénörzés, az iskola padjain nagyon kevés felvilágosítást kapnak, vagy egyáltalán nem, pl. a tanyai iskoláknál. Ha egy-két ilyen gyógynövényt ismernek, azt is a szüleiktől tudják, hogy milyen, de hogy mire használják és milyen fontos cikkek a gyógyászatban arról sejtelmük sincs.

Nagyon fontos volna az, ha a különböző iskolákban a tanítók a gyógynövényekkel kapcsolatban szakszerű előadásokat tartanának képekkel és gyakorlati bemutatással, vagyis hogy tulajdonképpen ezen gyógynövényeket milyen módon gyűjtsék, hogyan tárolják, mert a jelen állapotok közepette nagyon kihasználják az átvevők a helyzetet. Olyan árakat szabnak és fizetnek, amely nincs arányban a gyűjtők munkájával és az általuk szedett gyógynövények értékével.

Szóval fontos volna ezen gyűjtőgyerekeket komolyan kioktatni és ránevelni, hogy ők maguk is tisztában legyenek azzal, hogy mit adnak és ezért mit kell kapniok.

Ne forduljon elő, mint a múltban, hogy az elsőosztályúnak minősített gyógynövényt leértékelve, mint gázl és port vesznek át. Az átvételnél gyakran előfordult, hogy visszadobták a szedőnek azzal, hogy ezt nem tudják használni, mert rosszul van szedve és túl elrevezetésükre és megtevesztésükre szolgál, hogy minél olcsóbban jóformán fillérekért vehessék át a gyűjtött növényt.

Az Imrédy kormány alkotásai

Az Imrédy kormány két törvényjavaslatlaltal, a jegybank reformjával és a gazdavédelmi rendelet kiegészítésével lepte meg a magyar közvéleményt.

A szesz törvényjavaslat

Ez azért is érdekes, mert Imrédy felborítván a Hoyos és Fabinyi közötti megállapodásokat a szesz egyedúrását vezeli be. H A javaslat, amely 11 fejezetből és ezeken belül 101 paragrafusból áll, kimondja, hogy a szesz előállítás, finomítása, víztelenítése, külföldről való behozatala és értékesítése felett kizárólag az állam rendelkezik és a szeszvel kapcsolatos minden művelettel csak az foglalkozhatik, aki erre a pénzügyminisztertől engedélyt kap. A szeszgyedúráság igazgatása a pénzügyminiszter hatáskörébe tartozik és azt a szeszgyedúrásági igazgatóság gyakorolja. Véleményező szerként az érdekeltségek-ből szaklanácsot kell alakítani. Előírja a javaslat, hogy a szesz előállítására alkalmas készülékeket be kell jelenteni. A szeszvel foglalkozó vállalatok egyedúrásági felügyelet és ellenőrzés alatt állnak. A vállalatok rendeleti úton megállapított összegű felügyeleti díjat kötelesek fizetni és ezenfelül a kirendelt pénzügyi közegek részére irodai helyiséget és bizonyos esetekben megfelelő lakást is kötelesek díjtalanul rendelkezésre bocsátani.

A javaslat szabályozza a szesz előállításának módjait, kimondja, hogy mezőgazdasági szeszfőzdek kizárólag mezőgazdasági nyereseményeket dolgoznak fel. A pénzügyminiszter megengedheti, hogy bármely mezőgazdasági szeszfőzde, szövetkezeti szeszfőzdevé alakuljon. Új mezőgazdasági szeszfőzde elsősorban kistermelőkből alakult szövetkezetek részére engedélyezhető.

A törvényjavaslatot már tárgyalják. Részletesen szabályozza a mezőgazdasági, az ipari, valamint a bor és gyümölcseszszfőzdek termelési kereteit, intézkedik a szesz kiviteléről és kimondja, hogy csetgyártás céljára kedvezménye, áron kiutalható szeszmenyiségét a pénzügyminiszter állapítja meg és ő szabályozza rendelettel a kedvezményes áron beszerzett szesz felhasználásával előállított csetértékesítésére illetőleg forgalombahozatalának feltételeit is. Rumot, likört és egyéb szesz italokat forgalombahozatal céljára csak az

állíthat elő, aki erre engedélyt kapott. Félő, hogy ez a javaslat eszupán a nagybirtokosok érdekeit szolgálja.

A hegyközségekről szóló javaslat

Első részben a javaslat kimondja, hogy három évig nem lehet telepíteni szőlőt. Elrendeli a direkt termő szőlők kivágatását 1941-ig, s egyrészt a hegyközségi szervezet kiépítését, másrészt a szőlő- és gyümölcs gazdálkodást szabályozza.

A javaslat szerint mindazokban a községekben és városokban, amelyeknek határában legalább 50 kataszteri hold beültetett szőlő és gyümölcsös van és ha ezek az ingatlanok legalább öt tulajdonos kezén vannak, kötelező a hegyközség megalakítása. Kisebb területeken egy községben több hegyközség is alakulhat. A hához esatlakozó 100 négyszögölnél nem nagyobb területeket a javaslat kivesszi a hegyközség kötelekéből. A hegyközség megalakításának határideje négy hónap, feladata a közös őrzés, az egységes védekezésről való gondoskodás, a célszerű telepítés művelés, szüretelés és a gazdaságos értékesítés előmozdítása.

A javaslat a továbbiakban meghatározza a hegyközség szerveit, megállapítja, hogy a hegyközségek középfokú érdekképviseleti szerve a hegyközségi tanács.

A gazdavédelmi rendelet kiegészítése

A hivatalos lap 1000.1938. szám alatt tette köze a gazdatarozásokról szóló kiegészítő rendelkezéseket.

Igy védttség esetében a teherrendezési bejelentéseket két hónap alatt, vagyis 1938. augusztus 16-ig, a bejelentésekre vonatkozó észrevételeket pedig négy hónap alatt, vagyis 1938. október 16-ig kell pótlólagosan megtenni. Ha a védttség visszaállítása esetleg még csak ezután következnek be, az érdekeltek a bejelentést és az észrevételeket a visszaállítást elrendelő — habár nem is jogerős — határozat kézbesítésétől számított két, illetve négy hónap alatt tehelik meg.

A rendelet részletesen szabályozza a végrehajtás során azzal kapcsolatban felmerült kérdéseket. Ezek az értelmezési szabályok is alkalmazkodnak azonban ahhoz a két főszemponthoz, hogy a teherrendezés végrehajtása után — bizonyos kivételektől eltekintve,

amidőn például a záloglevelés kölcsöntartozások esetében fordulhat elő — a védtbirtokosnak ne maradjon fenn több adósága, mint amennyi a védtelt birtok kataszteri listza jövedelmének negyvenszeres szorzatá s hogy az 50 holdon aluli gazdaadós-mellékkötelezettek szabaduljanak azoknak a köteleztségeknek terhe alól, amelyeket a földönál végrehajtott teherrendezés során — akár egészen, akár részben — könyv-jóirással vagy átalakítással rendeztek.

Igy szabályozza a rendelet azt a kérdést, hogy a gabonában nyújtott kölcsönök mennyiben esnek a védttséggel járó korlátozások alá. Megerősíti a védtelt gazdaadósok váltóadási kötelezettsége tekintetében ezidőszert is érvényben álló rendelkezéseket.

A rendeletben kiegészítik azokat a rendelkezéseket is, amelyek az

ingatlanok magánkézből való értékesítését a végrehajtási árverés joghatályával teszi lehetővé.

Végül a közeli rendelet a hosszulejratúvát átalakított követelésekről kiállításra kerülő adósságlevelek szövegeit.

A Nemzeti Bank alapszabály módosítása

Az új alapszabályok lehetővé teszik a kilenchnapos mezőgazdasági váltók leszámítolását és ennek folytán termelési célokat szolgáló kampány-hitelekhez juthat az eddiginél nagyobb méretekben a mezőgazdaság. De egyéb intézkedések is szolgálják a mezőgazdasági hitelszükségletek kielégítését.

A főtanács összetételét megváltoztatják.

A módosítások a jegybank működésének összes részleteit, sőt a szervezetét is felölelik és jelentik azt, hogy a Magyar Nemzeti Bank a pénz-, hitel- és tőkegazdálkodás terén a nemzeti termeléshez igazodik.

A mezőgazdaság termelési célokra kilenchnapos hitelt kaphat.

Reméljük, hogy a hitelképes gazdák az elkövetkezendő időkben gyorsabban jutnak majd átmeneti hitelekhez, amelyekre sokszor szükség van éppen a termelés nyugodtabb, biztosabb menetéhez.

A szabadpályákon való elhelyezkedés alá is kell támasztani

Az ifjúság szabad pályán való elhelyezkedésére vonatkozólag lapunk hasábjain már többször írtunk. Tény az, hogy nagyon üdvös volna, ha az ifjúságot szabad pályákon volna lehetséges nagyobb számban elhelyezni. Viszont azonban ha az ember a statisztikai kimutatásokat és jövedelem eloszlást nézi, amibe mindenki betekintést nyerhet, úgy némi kételyeink vannak és olvasván adatokat, kiábrándítólag hat fiatalra és bizony nagy nehezen fogja rászánni magát, ha ezek a jelenlegi adatok továbbra is fennmaradnak.

Ha Magyarország nemzeti jövedelme utolsó nyolc évi statisztikáját tanulmányozzuk, úgy igen sok olyan tényről szögezhetünk le, amely bizony az ifjúságot visszarasztja a szabad pályaválasztástól. 1929. évben még évi 1179 millió P. lett kimutatva az országban, mint tiszta nemzeti jövedelem, 1936-ban már csak 3386 millió P. Igaz, hogy 1929-es esztendő konjunktúrális év volt. A mélypont 1933-ban volt, amidőn a nemzeti jövedelem 2455 millió P.-re süllyedt és 1936-os esztendőben emelkedett 3386 millió P.-re.

Minden ajtó kinyílik az új 1938-as PHILIPS rádiók előtt!

York Windsor Regent

WERNER 9976

Ezen hullámozás az adózásban is kimutatható. Érdekes, fontos és számottevő; hogy a jövedelemadó hullámozásával, illetőleg ezek növekedésével azonban a jövedelemadó kötelesek száma egyre csökken. 1929-ben még 349.991 jövedelemadóköteles volt az országban, ez a lakosság 4%-át tette ki, 1933-ban ez a szám 239761 főre és 1936-ban a jövedelemadókötelesek száma 202308 főre esett vissza. Az ország lakosságának számához mérten 2,2 % jövedelemadóköteles van most az országban.

Ezzel szemben a jövedelemadó emelkedett, ami viszont arra vezethető vissza, hogy az ipari és kereskedelmi téren, erősen érezhető az a bizonyos koncentráció-halálása, amely részben a kartellek, az egykéz és hasonló más újkeletű berendezések hatásában domborodik ki.

A statisztikai adatok tisztán mutatják a jelenlegi gazdasági rendszernek a felépítését, amely lehet, hogy egyesek számára busás jövedelmeket jelent, ami a jövedelemadózásból is kitűnik, de viszont nagyon sok ember esett ki ebből az adózásból elvesztvén volt pozícióját, vagy keresési lehetőségét.

Hogy képzeljük akkor azt el, hogy a jelenlegi középosztály intelligenciája, olyan pályákon helyezkedjen el, amely olyan bizonytalan, hogy nem tudja, hogy mit hoz neki a jövő.

Mert a szabad pályákon való elhelyezkedés kell, hogy jelentse az

ifjúság részére, miszerint neki, ha szerényen is egy olyan jövedelmet biztosít, amely jövedelemből, ha csekély arányban is, magának tőkét tartalékolhat a későbbi, az öregség idejére.

A jelenlegi helyzetben ez majdnem teljesen lehetetlenség, mert mint a statisztikai adatok igazolják, a jövedelemadókötelezettek száma állandóan csökken és pedig tekintet nélkül a konjunkturális viszonyokra.

Mit tegyen az a szerencsétlen ifjúság, akinek ma azt ajánlják, hogy helyezkedjen el a szabad pályán? Ha kap is a kormányzati körök részéről buzdításokat és talán bizonyos mértékű támogatást, ez még mindig olyan kevés, mert a másik oldalról a számok közlik az illetőkkel, hogy a mai gazdasági helyzetünk olyan bizonytalan, hogy még is jobb a fixpozíció, ami egy szerény nyugdíjjal van összekötve, mint olyan bizonytalan lehetőség, amelyben nem tudja, hogy mit hoz a jövő.

A kormányzati köröknek megfontolásra lárgyává kell tehát lenni azt, hogy ha az egyik oldalon buzdítják az ifjúságot a szabad pályákon való elhelyezkedése, a másik oldalon is tegyék meg azokat a lépéseket, hogy tényleg a szabad pozícióban lévő ifjúság nyugodtan alapíthassa meg jövőjét.

Egykézrendszer az export és import konjunkturalások is akadályai annak, hogy az ifjúság ezen a pályán érvényesülhessen.

piacra viszem, akkor megakadályozom azt, hogy a búza árát irreális magasságokba szöktetik fel akkor, amikor a búza már nincs a gazda kezében. (Úgy van! Úgy van!) s amikor ez másnak, mint a spekulációnak az érdekeit szolgálja. (Hosszantartó élénk helyeslés és taps a jobb- és baloldalon és a középben.) Én pedig ezen a helyen nem spekulációt szolgáltatom. (Úgy van! Úgy van! — helyeslés balfelől.) hanem szolgálom magyar gazdatársaim és a magyar föld érdekeit. (Úgy van! Úgy van! — Élénk helyeslés és taps a jobb- és baloldalon és a középben.) Ebben is mindenkör határozott eréllyel és a tölem telhető eljárással akarok fellépni. (Helyeslés.) Megnyugtatom a t. Házaat, hogy ha jelentkeznek is majd nehézségek, ezeket a nehézségeket el fogom oszlatni. (Élénk helyeslés a jobb- és baloldalon és a középben.)

Méltóztassék megengedni, hogy rámutassak arra is, miért van fontossága ennek a készletgyűjtésnek különösen kenyérmagvakban, tengeriben és zabban, valamint egyéb terményekben is. (Rakovszky Tibor: Burgonyában!) Ha tárolható, burgonyában is. El lehet-e képviselni nemzetvédelmet és honvédelmet, amikor a termelési év vége felé ki tudja, micsoda eshetőségek merülnek fel (Úgy van! Úgy van!) a jobboldalon és a középben.) és itt állhatunk milliókat és milliókat érő kiváló, nagyszerű instrukciókkal, ha nincs meg az alap-eleme annak, amire szükségünk van: a kenyér maga? (Úgy van! Úgy van! — Taps a jobboldalon és a középben.) Erről gondoskodni kívánunk tehát és meg vagyok győződve arról, hogy a honvédelmi miniszter úr teljes megértéssel fogja honorálni az én törekvésemet s az ő megértése alapján merem remélni azoknak az összegeknek rendelkezésre boesátását, amely összegek igénybevételére ebből a célból feltétlenül szükség van. (Éljenzés és taps.) Az a kérdés merülhet fel, hogy hol akarjuk ezeket tárolni. Megnyugtathatom a t. Házaat és a képviselő-társaimat, hogy ezeknek a mennyiségeknek tárolására rendelkezésre állnak az összes helyiségek és ezeket igénybevéve meg fogjuk találni azt a módot, amely a legegyszerűbb, de amely az érdekeknek is megfelel. (Élénk helyeslés.)

Termésértékesítés.

Itt bizonyos belföldi területekre mutat rá a miniszter, amelyeken változtatni szükséges.

Az országnak vannak évek hosszú sora óta elhanyagolt részei, különösen külkereskedelmi szempontból. Ez maga a tisztántúl s az úgynevezett Kelet- és Észak-Magyarország. (Úgy van! Úgy van!) Véletlen az, hogy melyik országrész fekszik közelebb az exportálomásokhoz, de maga ez a véletlen nem lehet alapja igazságtalanságnak. (Élénk helyeslés és taps) A nemzet ügyeinek intézéséért felelős kormányzat felelősséggel tartozik olyan irányban is, hogy ha ilyen igazságtalanságokat tapasztal, azokat megértéssel segítsen orvosolni. (Úgy van! Úgy van! Taps jobbfelől.)

Lehetetlennek tartom, hogy Kelet és Északkelet-Magyarországról fuvartételekkel súlyosan megterhelve kerülhessen nyugatra a jószág és gabona vagy bármilyen termény. (Élénk helyeslés és taps.) Ezeknek az országrészeknek már amúgy is vannak nehézségei, mert az exportvevő amúgy sem megy szívesen Debrecenbe vagy Hajduszoboszlóra akkor, amikor azt az árul Bareson, Kaposváron vagy Szombathelyen megvásárolhatja. (Úgy van! Úgy van! jobb felől) Ezek a nehézségek tehát amúgy is megvannak. Ezeket a nehézségeket még azzal fokozni, hogy tarifális úton még külön is sújtsuk ezeket az amúgyis nehezebb helyzetben lévő vidékeket, ezt mindennek inkább nevezhetem, mint nemzetgazdasági szempontból a nemzet egyetemes érdekeit szolgáló, előrelátó gazdasági politikának. (Úgy van! Úgy van! a jobb- és baloldalon. — Hosszantartó taps jobbfelől és a középben.) Töreksem ezeknek a szempontoknak az igazság, a méltányosság és az egyetemes nemzeti érdek szerint való megoldására (Helyeslés jobbfelől), de egyik méltánytalanságot egy másik irányú méltánytalansággal gyógyítani nem lennék hajlandó, mert nem igazságtalanságot igazlanságot igazsággal és méltányosságtalansággal, hanem igazságtalansággal akarok gyógyítani. (Élénk helyeslés.)

KÖZGAZDASÁG

Termésvédelem — Termésértékesítés

Sztranyavszky Sándor beszédét lapunk terjedelmének megfelelőleg részletesen ismertettük.

Az érdekes és értékes beszédnek van még olyan része, amit bátor hangsúlyánál, szociális megállapításainál fogva talán a beszéd legérdekesebb részének tartunk úgy, hogy lapunk hasábjain ezt is közöljük. Ezek a részek azok, amelyek a termésvédelemre és a termés értékesítésre vonatkoznak.

A termésvédelem.

Mint mondja a miniszter, az idén is ott állunk, hogy búza és kukoricatermés volt, alig tudom az ostromot állni, hogy ne legyen kénytelen kukoricát importálni. (Matolcsy Mátyás: Két és egyegyed milliót vittünk ki!) Úgy érzem, az előrelátó gondosságból folyó kötelesség, hogy mindenkör megtétessenek kellő időben azok az intézkedések, amelyek ilyen nem várt konzekvenciák eselére jelentősek lehetnek az élet számára. (Úgy van! Úgy van!) Mert hozzá lehetünk szokva ahhoz,

hogy a termésjelentések és termésvédelem beérkeztek a legtöbb esetben mindig a vérmes reményeket tárják élénk s amikor pedig a remények eszkomptálására kerül a sor, akkor már teljesen kisebb mennyiségekkel állunk szemben. Maga ez a tapasztalati tény, de egyebekben a gondos előrelátás is parancsolja, hogy megfelelő készletekről gondoskodjunk (Úgy van! Úgy van! — Élénk helyeslés a jobb- és baloldalon és a középben.) a termelési év végén, amely készleteket a következő termelési év elején, vagy azt megelőzőleg boesátunk rendelkezésre. (Élénk helyeslés a bal- és jobboldalon és a középben.)

Meggyőződésem szerint ezzel lehet elérni azt, hogy amikor a termelési év végén, vagy elején, tehát augusztus, szeptember és október hónapokban megvásárolom a tárolásra szánt gabonát, ezzel a vásárlással szinten tudom tartani az árakat, amelyeket ilyen időben a legtöbb esetben mesterségesen le szoktam szorítani. (Úgy van! Úgy van! — Taps a jobboldalon és a középben.) Ha pedig ezt az ősszel tárolt mennyiséget nyáron

Ausztriában még dohánygyedárusítás van

Mult hetekben még a dohány eladást illetőleg különös helyzet volt Németországban. Ausztriában dohánymonopólium maradt, míg Németországban szabad a dohányforogvedárusítást, vagy sem.

galom. Ausztriának jelentős jövedelme volt a dohányjövédékből. Most a helyzet változásával nem adni, mire határozta el magát Németország, fenntartja-e a dohánygyedárusítást, vagy sem.

Kerje

ISKOLAI ARJEGYZEKÜNKET

*mindent megtalál benne,
amire gyermekének az iskolában szüksége lehet!*

DIJMENTESEN KÜLDJÜK.

MAGYAR DIVATCSARNOK

BUDAPEST, VII, RÁKÓCZI-ÚT 72-74.

A sajtó átcsoportosulásokról

Erdekes az Atheneum sajtó rt-nál a bekövetkező sajtó változással kapcsolatban az a kérdés, hogy ki fog az Atheneum élére kerülni? E tekintetben az Imrédy-kormányal is folytatnak tárgyalásokat.

Ugy hírlik, hogy az Estlapok Magyarország című lapjának szerkesztését Tildy Zoltán szeghalmi lelkész, képviselő veszi át.

Ezzel az Est-koncern közelebbi kapcsolatba kerül a Független Kisgazda Párttal, amely pártban Til-

dy Zoltán, Eckhardt Tibor helyettese.

Tildy Zoltán értesülésünk szerint Budapestre is felköltözött és a Magyarország-gal való tárgyalásai folyamatban vannak.

Az Estlapok már Gaál Gaszton idejében alkalmazta Vass Sándort és Tildy Zoltánt, mint cikkírókat. Ezen kapcsolat betetőzése lenne, hogy Tildy Zoltán a Magyarország irányítását átveszi.

Vizutak mezőgazdasági ipar

Levél a szerkesztőhöz

T. Szerkesztő Ur.

Sztranyavszky Sándor földművelésügyi miniszter úr a napokban a parlamentben nagyszabású beszéd keretében kifejtette álláspontját a földművelésügyi tárca keretében kifejtendő tevékenységét illetően.

A miniszter úr beszéde pártkülönbség nélkül óriási sikert ért el.

Ezen beszéd kapcsán szerényen megjegyezni kívánjuk, hogy a mezőgazdasági iparral kapcsolatban mely részint az iparügyi minisztérium hatáskörébe is tartozik, még számos szükséges iparág volna fejlesztendő. Mindez a mezőgazdasági nyers termények további feldol-

gozását és az ezzel kapcsolatos exportténykedést fejlesztendő.

Magyarország vízi útjaival és vízszabályozásaival is foglalkozott a miniszter úr. Ez is fontos kérdés mert sok kubikus kenyerét szolgáltatná, ami a munkanélküliség nagybani csökkentését vonná maga után. Állandó napirenden van a Duna-Tisza csatorna ügye, valamint a Sió csatorna kiépítése. Ezen munkák, esetleg munkatáborok segítségével megkezdhetők volna.

Bízunk a földművelésügyi miniszter úr tetterejében, hogy nagy beszédjében kifejtett pontokat végre is fogja hajtani.

Egy olvasója

Új ügyvezetés a debreceni

függetlenségi körben

A debreceni Függetlenségi Kör választmányi ülést tartott, amelyen sajnálattal vették tudomásul, hogy Görgey Márton ügyvezető elnök Balmazújvárosra költözvén, az alapszabályok rendelkezéseire való tekintettel, minthogy nem debreceni lakos, állásáról lemondott. Erdeme-

it jegyzőkönyvben örökítették meg.

A Függetlenségi Kör adminisztrációját Görgey Márton helyett Nagy Sándor törvényhatósági bizottsági tag intézi. Ugyanesak felkérte a Kör dr. Bösze Lajost, hogy az adminisztráció irányításában vegyen részt.

Házinyul tenyésztésünk

Házinyul tenyésztésünk a többi mezőgazdasági államéhoz képest még igen kezdetleges fokon áll.

Ha tekintetbe vesszük azt, hogy a házinyulnak a prémje elsőrendű kereskedelmi cikk, a húsa pedig a szárnyasokéhoz hasonló; s mindez hivatva volna a népek hús ellátását feljavítani, így nagyobb propagandára volna szükség.

Annyival is inkább, mert a házinyulnak a tenyésztése lényegtelen kiadásokkal jár és a legszegényebb néposztály volna foglalkoztatva. Ez majdnem azt lehet mondani, hasonló volna a selyemhernyó tenyésztéséhez.

Prémiben nagy behozatalra szorul az ország, kalaptompoknál és hasonló egyéb cikkeknel, sőt ma már szövetekben is nyulszőr kerül feldolgozásra. Igen fontos volna tehát, hogy az állam részéről komoly akció indulna meg, esetleg hitellel és tenyészállatokkal kap-

csolatban, hogy ezt a nyultenyésztést fontos kereskedelmi cikké, illetőleg iparaggá lehessen fejleszteni.

A házinyul húsának elkészítési

Dreher

csokoládé

kakaópor

mártógyurma

a legmegbízhatóbb

módját külön kellene propagálni. Franciaországban pl. az ingyenc-falatok közé tartozik a házinyul húsa, hasonlóképpen az éticsigákéhoz. A házinyul húsát tehát exportálni lehetne.

GAZON

A Magyar Gyümölcs c. lapban érdekes kimutatást közölnek a múlt év folyamán létesített új gyümölcsstelepitésekről

5840 kat. holdon telepítettek gyümölcsöt és pedig nagyobb részt törpe- és kisbirtokon.

Őszi barackból 100 holdat, birsból 25 holdat, lasponyából 20 holdat, meggyorósból 14, dióból 385, körtéből 300, szilvából 350, cseresznyéből 452, kajszinbarackból 600 holdat. Legtöbb volt az almatelepítés, amely 2540 holdat tett ki nagyrészt a tiszántúlon, de a déli dunántúli megyékben is.

A barackosokat most Dunántúlon lon telepítették, mert azt mondják, hogy itt a gutaütés koránt sem okoz olyan károkat, mint az Alföldön. Másfelől, mert a barack a Dunántúlról könnyebben szállítható az osztrák és német piacokra.

Rendkívül sok mandulát telepítettek a déli dunántúli megyékben, Buda vidékén, a Balaton környékén és a felvidéken. A mandula telepítés 517 holdat tesz ki, együtt véve ugyanannyit, mint a szilva és a meggytelepítés. Az őszi baracktelepítés most az Alföldön folyik, holott a homoki és az alföldi termésű őszi barackok export szempontjából nem versenyképesek.

Feltűnően kevés a meggyfák telepítése, pedig ennek a gyümölcsnek kultiválása jelentős érdek volna.

HIREK A FŐVÁROSBÓL

A főváros köszönő feliratot intézett az Eucharisztikus Kongresszus kapcsán Serédy Jusztinián hereceprimáshoz.

1940-ben Budapesten nemzetközi városi kongresszus lesz, amelynek elnöke Szendy Károly polgármester.

A fővárosi tűzoltóság tisztikarát és legénységét 75 fővel szaporítják. Az új állomásokat 1939. január elsejétől kezdődőleg töltik be.

A fővárosi szakbizottságokat újja alakították.

Karafiáth Jenő főpolgármester és Szendy Károly polgármester megkapták a mállai lovagrend magisztrális lovagi keresztjét.

Dorogi Farkas Akos tanácsnok az Eucharisztikus Kongresszus alkalmából a Nagy Szent Gergely rendet kapta, ugyanezt a kitüntetést kapta Haolin Ároly főjegyző is és pedig abból az alkalomból is, hogy Budapesten immár a tizedik római katolikus templom építését fejezték be.

A főváros kiírta a pályázatot a Rákosi Jenő ujság-ösztöndíjra. Az 1000 pengős díjban olyan újságírók részesíthetők, akik hivatásos hírlapírók s negyvenedik életévüket még nem töltötték be. Soproni nyári egyetem.

Tizenkétemeletes lesz az új városháza. Mind sürgetőbb lett a tűlzsúfolt és a hivatali munkát helyiség hiány miatt erősen meggátoló városháza lebontása és újjáépítése. Már elég régen húzódik az ügy, de itt is, mint annyi más esetben, a fedezet hiánya a halasztás oka. Wossala tanácsnok hatalmas tervezetet dolgozott ki az új városháza építésére vonatkozólag, amely terv nagyvonalú építkezések útján igyekszik megoldani a felszaporodott tisztviselők szobáinak számát növelni és egyben tekintettel van a Károly király-úti részen a Madách-sugárut városrendezési megoldására. A Károly király-úti részen a terv szerint tizenkét emeletes lesz az új városháza, a Városház-utcai oldalon pedig hat. Az építkezést a Károly király-úti részen kezdik meg, még pedig az elgondolás szerint öt éven belül. Wossala tanácsnok terve természetesen nem végleges, mert erre a hatalmas köz munkára érhetőleg tervpályázatot hirdetnek. A mostani terv csak a vezérgondolatok lerögzítése céljából készült.

Előfizetési ára egy évre 6 pengő.
Jogi személyeknek egy évre 25 P.
Felelős kiadó: Hegymegi Kiss Pál.
Felelős szerkesztő: Karsai Antal.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
IV., Ferenciek tere 9.
Telefon: 187-995.
Budai Ferenc könyvnyomdája,
VIII., Szűz-utca 5. Tel.: 141-234.